

АНАЛІЗ УГОД ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Фундаментальні фактори у вигляді нестабільної політичної ситуації в Україні, висока волатильність курсу гривні, ймовірність повномасштабного військового конфлікту та внутрішня nereформованість виконавчої та судової влади, створюють занадто велику кількість ризиків для іноземних інвесторів. Так, згідно даних звіту аудиторської компанії «KPMG», в Україні в 2018 році з 80 угод злиття і поглинання 25 було укладено за участю іноземних інвесторів, 11 з яких вперше інвестували в Україну [1]. Це угоди, які проходять публічно та декларуються перед суспільством та державою; крім того, існує тіньовий ринок угод злиття і поглинання. За даними цього ж звіту, у 2018 році лише в 46% усіх угод злиття і поглинання була оголошена вартість, що в свою чергу зменшує рівень прозорості усього ринку взагалі [1].

Також достатньо примітним фактором є те, найбільша частка в загальній вартості угод злиття і поглинання була зроблена за рахунок двох угод в металургійному секторі, між «Fintest Trading Co Limited», «Метінвест холдинг» та іншими сторонами, де об'єктом придбання виступало Шахтоуправління «Покровське» та Свято-Варваринська збагачувальна фабрика; ця угода була оцінена у 714 млн. дол. Також треба зазначити угоду злиття між «Evraz Plc» та «Development Construction Holding LLC», де об'єктом купівлі виступав «Євраз ДМЗ», вартість цієї угоди оцінена у 106 млн. дол. [1].

Під час аналізу угод злиття і поглинання, які відбулись в Україні, можна відзначити декілька визначних подій. Перша подія - це найбільша угода злиття і поглинання за 2018 рік, продаж шахтоуправління «Покровське» та «Свято-Варваринської збагачувальної фабрики» у металургійному секторі, яка була оцінена у 714 млн. дол.. Друга подія - це позбавлення ринку нерухомості, на якому найбільшим покупцем за 2018 рік був інвестиційний банк «Dragon Capital», який в свою чергу купив декілька об'єктів нерухомості більше ніж на 50 млн. дол. Третя подія - це вихід з українського ринку страхової компанії «AXA SA», яка була продана за 20 млн. дол. [1].

Але найбільш жвавим сектором на ринку угод злиття і поглинання України є сільське господарство. У 2018 році на цьому ринку, в Україні була проведена 21 угода, загальною сумою більше ніж 500 млн. дол. Найбільшою угодою злиття і поглинання у секторі сільського господарства за 2018 рік була купівля агрохолдингу «Мрія» компанією з Саудівської Аравії «SALIC» [1].

Агрохолдинг «Мрія» розпочав свою діяльність одразу після розвалу Радянського Союзу, у 1992 році подружжям Іваном та Клавдією Гут, і спочатку їх земельний фонд складав лише 50 га, і вони були невеликим сімейним сільським господарством в Тернопільській області, але вже на піку активності у компанії під управлінням було 320 тис. га по всій Україні (по останніми даними, 150 тис. га, 4 сучасних елеваторних комплекси ємністю 380 тис. т., картопляне сховище на 52 тис. т., завод з виробництва крохмалю і насіннєвий завод). У 2008 році компанія вийшла на IPO на Франкфуртський біржі, з оцінкою у 450 млн. дол. і змінила керівництво на сина Івана та Клавдії Гутів – Миколу Гуту.

В 2010-2013 роках компанія позичила у Всесвітнього банку 175 млн. дол. та 24 млн. дол. у ЄБРР для фінансування дефіциту робочого капіталу.

В 2014 році компанія оголосила про неспроможність виплатити 9 млн. дол. по відсотках та 120 млн. дол. за кредитом. А загальна заборгованість компаній, які були афілійовані до власників, були понад 1 млрд. дол. Серед основних причин, які вплинули на діяльність компанії і призвели до такого стану справ, компанія називала ситуацію на Донбасі, хоча відстань до найближчих виробничих потужностей була майже 950 км, що і викликало велику кількість скептицизму до цих заяв, тому що в свою чергу компанії, в яких виробничі потужності знаходились ближче до лінії фронту, не мали таких проблем у своїй діяльності. Остаточною причиною проблем агрохолдингу стала саме проблема керівництва, адже сім'ю Гути підозрювали у розкраданні 100 млн. дол. компанії, а сам керівник компанії Микола Гута в 2015 році втік до Швейцарії, де запросив політичного притулку, і потрапив до списку розшукуваних осіб Інтерполу і МВС України [2; 3] Після зміни керівництва, новий менеджмент, під керівництвом Саймона Чернявського, почав реструктуризацію компанії і її боргів. таким чином було виявлено, що з усього земельного банку компанія може обробляти лише 160 тис. га., що в свою чергу зменшує можливості генерування грошових потоків [4]. Також під час реструктуризації компанія зменшила кількість виробничих кластерів з 17 до 7, таким чином зменшивши борг з 1,1 млрд. дол., до 309,5 млн. дол., - що в свою чергу включало реструктуризацію забезпеченого боргу на суму 49,3 млн. дол., незабезпеченого боргу в сумі 208,1 млн. дол., 46 млн. дол. робочого капіталу і 6.1 млн. дол. лізингових програм на купівлю обладнання. В свою чергу, нове керівництво компанії дало зобов'язання обслуговувати реструктуризований незабезпечений борг і основні платежі згідно з графіком, і забезпечувати їх новими цінними паперами, які були випущені спеціально під цю реструктуризацію. Згідно з новими умовами діяльності компанії, уся власність компанії, у тому числі весь земельний банк, були передані новій холдинговій компанії "Mriya Farming PLC" (Великобританія), таким чином повністю змінивши власників на кредиторів компанії. Зараз компанія має повністю незалежну раду директорів, яка обрана його кредиторами і акціонерами [5]. Нове керівництво, в свою чергу, пообіцяло виплатити весь кредит до 2025 року, а ріст EBITDA у 2020 році повинен скласти понад 30% [6]. У 2018 році компанія з Саудівської Аравії "SALIC", яка в свою чергу вже управляє 45 тис. га в Україні, купила агрохолдинг «Мрія» за 242 млн. дол. [7].

В свою чергу, всі ці реформи дуже добре вплинули на компанію, і у 2020 році провідні фінансові аналітики прогнозують EBITDA на рівні 25 – 26 млн. дол., - хоча при земельному банку «Агрохолдингу «Мрія» у 165 тис. га і середньому рівні EBITDA/га в Україні у 300-400 дол., можна очікувати річний рівень EBITDA у розмірі 250 – 300 млн. дол.. [8; 9].

Ознайомившись з цією інформацією, можна зробити висновки, що, реструктуризація боргу компанії «Агрохолдинг Мрія» змінила ситуацію, а нове керівництво приймає ефективні рішення, роблячи компанію прозорою і ліквідною, збільшуючи тим самим вірогідність позитивного розвитку компанії навіть у кризові часи.

Секція 4. Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності
суб'єктів на мікро- та макрорівнях

Оцінюючи угоди злиття і поглинання в Україні, слід сказати, що рівень прозорості таких угод наразі є недостатнім, тому ринку злиттів і поглинань в Україні ще є куди розвиватися і стандартизуватися під глобальний рівень. Основними проблемами проведення угод злиття і поглинання в світі є динамічність подій та глобалізаційні процеси, які постійно вносять корективи в діяльність компаній. Говорячи про Україну, слід зазначити, що основними проблемами імплементації процесу угод злиття і поглинання, є: недосконале законодавство; недостатньо розвинена ринкова економіка, яка й досі не діє за світовими стандартами; економічна нестабільність в країні; недорозвиненість фінансового та фондового ринків; застарілі погляди вітчизняного менеджменту на управління підприємством взагалі та на процес укладання угод.

Список використаних джерел:

1. *Ukrainian M&A continues to build momentum following another year of double-digit growth: KPMG Report.* - [Electronic resource]. – URL: <https://home.kpmg/ua/en/home/media/press-releases/2019/02/ukrainian-ma.html>
2. *Экс-совладельца Мрии экстрадируют в Украину до конца года.* - [Электронный ресурс]. – URL: <http://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/ekssovladeltsa-mrii-ekstradiruyut-v-ukrainu-do-kontsa-goda/>
3. *Интерпол объявил в розыск главу агрохолдинга "Мрия".* - [Электронный ресурс]. – URL: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/interpol-obyavil-v-rozysk-glavu-agroholdinga-mriya-585807.html>
4. *У нього є Мрія: як Саймон Чернявський спасає агрохолдинг.* - [Електронний ресурс]. – URL: <https://biz.liga.net/all/prodovolstvie/interview/u-nogo-mr-ya-kak-saymon-chernyavskiy-spasaet-agrokholding>
5. *Мрия завершила реструктуризацию долга.* – [Электронный ресурс]. – URL: <http://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/mriya-zavershila-restrukturizatsiyu-dolga/>
6. *Mriya Agroholding should reach USD 25-26 mln of EBITDA in 2018.* - [Electronic resource]. – URL: <https://latifundist.com/en/novosti/41341-analitik-sprognoziroval-finansovoe-budushchie-mrii>
7. *Saudi Arabia's Salic strikes deal to boost Ukraine farming.* - [Electronic resource]. – URL: <https://www.ft.com/content/49fff8b8-b664-11e8-bbc3-ccd7de085ffe>
8. *Mriya Agroholding should reach USD 25-26 mln of EBITDA in 2018.* - [Electronic resource]. – URL: <https://latifundist.com/en/novosti/41341-analitik-sprognoziroval-finansovoe-budushchie-mrii>
9. *Price of Mriya's takeover by SALIC revealed.* - [Electronic resource]. – URL: <https://www.largescaleagriculture.com/home/news-details/price-of-mriyas-takeover-by-salic-revealed/>